

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 446/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

[REDAKOVANÉ]
zastúpeného advokátom JUDr. Jurajom Gavalcom, Piešťanská 3, Trnava, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tos 119/2022-3458 zo 14. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 119/2022-3458 zo 14. júla 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil späť na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Tp 67/2019 z 19. júla 2019 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 6 Tpo 35/2019 zo 7. augusta 2019 bol sťažovateľ vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Lehota väzby u sťažovateľa plynie od 16. júla 2019. Uznesením okresného súdu č. k. 4 Tk 1/2020-883 z 23. januára 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 6 Tos 12/2020 zo 6. februára 2020 bol sťažovateľ ponechaný vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c)

Trestného poriadku. Uznesením okresného súdu č. k. 4 Tk 1/2020 z 20. mája 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 6 Tos 67/2020 zo 16. júna 2020 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietnutá a väzba dohľadom probačného a mediačného úradníka nahradená nebola. Uznesením okresného súdu č. k. 4 Tk 1/2020 z 5. apríla 2022 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 3 Tos 67/2022 z 28. apríla 2022 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu opäť zamietnutá a väzba dohľadom probačného a mediačného úradníka rovnako nahradená nebola. Napokon žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby bola zamietnutá aj uznesením okresného súdu č. k. 4 Tk 1/2020 z 10. júna 2022, pričom nebola ani nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka. Sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu krajský súd zamietol napadnutým uznesením.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ videl v napadnutom uznesení krajského súdu porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

4. Základom sťažovateľových námietok v jeho ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že v predmetnom trestnom konaní dochádza k prietiahom. Sťažovateľ totiž tvrdí, že v prípade dlhšie trvajúcej väzby musia byť pre jej oprávnenosť plnené tieto štyri podmienky: Po formálnej stránke musí existovať uznesenie o vznesení obvinenia, po materiálnej stránke sa vyžaduje existencia kvalifikovaného podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je vznesené obvinenie, musí existovať niektorý z väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku a napokon musí byť splnená podmienka, aby orgány činné v trestnom konaní vo veci samej postupovali s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Podľa sťažovateľa práve táto štvrtá podmienka, ktorú možno vyvodiť z judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, II. ÚS 55/98) a Európskeho súde pre ľudské práva (Strogan v. Ukrajina, bod 96), v jeho trestnom konaní nebola naplnená. Sťažovateľ totiž tvrdil, že v predmetnom trestnom konaní sú prietahy, a tiež, že okresný súd vo veci koná neefektívne. Pritom zdôraznil, že rozsudok okresného súdu č. k. 4 Tk 1/2020 zo 6. júla 2021 bol uznesením krajského súdu č. k. 6 To 78/2021-2666 z 13. januára 2022 po odvolaní sťažovateľa zrušený. Sťažovateľ ďalej tvrdil, že po 6 mesiacoch od vrátenia veci odvolacím súdom mali byť všetky dôkazy, na ktoré poukázal odvolací súd, vykonané, ale keďže sa tak nestalo, je ďalšie obmedzovanie osobnej slobody sťažovateľa pokračovaním jeho väzby zásahom do jeho základného práva na osobnú slobodu.

5. Zároveň tým, že námietkou sťažovateľa týkajúcou sa prietahov a neefektívneho konania okresného súdu sa krajský súd v napadnutom uznesení nedostatočne zaoberal (jednou vetou, pozn.), sťažovateľ napadnuté uznesenie krajského súdu považuje aj za arbitrárne a nepreskúmateľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny) a základného práva na súdnu ochranu, resp. práva

na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 36 ods. 1 listiny) napadnutým uznesením krajského súdu.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

K porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces:

8. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd zdôrazňuje, že tieto články sú z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. trestnom obvinení) a nevzťahujú sa na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza aj z rešpektovania rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru.

9. V rámci rozhodovania o väzbe preto nemôže dôjsť k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 17 ústavy, ako aj čl. 8 ods. 2 listiny (napr. I. ÚS 200/06, III. ÚS 277/07). Inými slovami, pri väzobných konaniach vníma ústavný súd právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces ako súčasť práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy a v prípade zistenia porušenia práva na súdnu ochranu v takomto konaní pristúpi k vysloveniu jeho porušenia prostredníctvom čl. 17 ústavy (prípadne aj čl. 8 ods. 2 listiny).

10. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

11. Pretože sťažovateľom označené čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru sa vecne nevzťahujú na okolnosti sťažovateľovho väzobného stíhania, ústavný súd odmietol jeho ústavnú sťažnosť v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

K porušeniu základného práva na osobnú slobodu:

12. V odôvodnení napadnutého uznesenia v rámci odpovede k sťažovateľovej námietke na prieťahy v konaní krajský súd zhrnul chronológiu svojich úkonov od podania obžaloby (strany 6 až 8 napadnutého uznesenia). Následne krajský súd uviedol: „*Vzhľadom na vyššie uvedený prehľad úkonov krajský súd v konaní orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu prvého stupňa v merite*

veci v trestnej veci obžalovaného nezistil žiadne zbytočné prietahy v ich postupe. Súd koná od podania obžaloby plynulé, bez prietahov a vykonáva dokazovanie v rozsahu navrhnutom prokurátorom a obhajobou. Tieto skutočnosti sú významným a dostatočným dôvodom pre držanie obžalovaného vo väzbe, pričom samotná dĺžka väzby od 16.07.2019 nie je neprimeraná, vzhľadom k tomu, že kompetentné orgány pristupujú k veci s osobitnou starostlivosťou. Krajský súd sa dôsledne zaoberal aj sťažnostnou námietkou obžalovaného, v ktorej namieta súdom spôsobený stav právnej neistoty, ktorý sa mal premietnuť do oslabenia dôvodov väzby. Krajský súd konštatuje, že konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňovali vzatie obžalovaného do väzby sa ani v tomto štádiu trestného konania nezmenili a neoslabli, keďže naďalej tieto nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bola podaná obžaloba, sa stal, vykazuje znaky trestného činu konkretizovaného v obžalobe a zároveň existuje dôvodné podozrenie, že ho spáchal obžalovaný. Krajský súd v danom smere uvádza, že nie je možné (z hľadiska rozhodovania o sťažnosti) pri rozhodovaní o väzbe v danom štádiu trestného konania stabilne vyhodnotiť všetky doteraz vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti v prospech obžalovaného a tak jednoznačne konštatovať, že podozrenie zo spáchania trestného činu kvalifikovaného v obžalobe pominulo resp. sa závažne oslabilo bez toho, aby doplnil dokazovanie odvolacím súdom v naznačenom smere a dostatočne vyhodnotil aj všetky ostatné skutočnosti, ktoré majú v danom smere význam. Vzhľadom na uvedené podľa názoru krajského súdu, dĺžku súdneho konania možno vyhodnotiť ako primeranú.“

13. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené konštatuje, že celkom zjavne nie je pravdivé tvrdenie sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti, že krajský súd sa v napadnutom uznesení vysporiadal s jeho námietkou na prietahy iba jednou vetou, čo považoval za arbitrárne a nepreskúmateľné. Krajský súd zhrnul postup v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi do stručnej chronológie a na základe nej následne dôvodil, že v predmetnom trestnom konaní je splnená aj podmienka, aby orgány činné v trestnom konaní postupovali počas jeho väzobného stíhania s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. Ústavný súd ďalej konštatuje, že posúdenie, či v konkrétnom trestnom konaní sa postupuje s osobitnou starostlivosťou a urýchlením, možno urobiť iba v súvislosti s konkrétnou chronológiou daného trestného konania, ktorá pokrýva konkrétne úkony a postup orgánov činných v trestnom konaní, prípadne príslušného súdu v konkrétnom časovom rámci. Iba v rámci takýchto konkrétnych okolností možno posudzovať, či je naplnená aj podmienka postupu s osobitnou starostlivosťou a urýchlením. V tomto kontexte nemôže stačiť iba všeobecné poukázanie na dĺžku samotného súdneho konania (resp. dĺžku súdneho konania po vrátení veci odvolacím súdom), resp. subjektívne presvedčenie trestne stíhanej osoby, že v predmetnom trestnom konaní dochádza k zbytočným prietahom. Ústavný súd ešte dodáva, že sťažovateľ nad rámec svojich všeobecných hodnotení neuviedol vo svojej ústavnej sťažnosti žiadnu konkrétnu okolnosť, ktorá by naznačovala, že konajúci súd v predmetnom súdnom konaní postupuje neefektívne, resp. že nie je naplnená podmienka, aby postupoval s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.

14. Krajský súd sa v napadnutom uznesení námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa prietahov v trestnom konaní riadne a dostatočne zaoberal, a teda jeho záver, že kompetentné orgány postupovali v predmetnom trestnom konaní urýchlene a s osobitnou starostlivosťou, je preto z ústavnoprávneho hľadiska v poriadku. Zároveň krajský súd správne posúdil existenciu všetkých podmienok v prípade dlhšie trvajúcej väzby, a to v kontexte sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby.

15. Pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 8 ods. 2 listiny ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti (zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie a náhrada trov právneho zastúpenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu